

Pastorală la praznicul Învierii Domnului din anul mântuirii 2011

†GURIE,

**Prin harul lui Dumnezeu, Episcop al Devei și Hunedoarei, Preacucernicului cler,
Preacuviosului cin monahal și Dreptmăritorilor creștini:
Sfântă salutare din străvechea Cetate a Devei!**

Prin suferință la Înviere

Iubiți credincioși, Hristos a înviat!

Mi-am intitulat cuvântul pastoral pe care vi-l adresez prin glasul preoților în această noapte (zi) a Învierii: **Prin suferință la Înviere**.

De la început afirmăm că răstignirea Domnului pe Cruce a transformat suferința dintr-o realitate absurdă și tragică, dintr-o problemă care pune sub semnul întrebării însăși viața, într-o realitate prin care s-a omorât moartea și viața a devenit veșnică. În lumea noastră, în care perspectiva existenței este adesea redusă la zările și limitele vieții pământești, suferința este percepută doar ca o povară, doar ca o realitate în care lipsa de sens își are de spus cuvântul suprem. Faptul că Hristos Domnul a ales suferința Crucii ca modalitate de biruință asupra durerii și a morții, așează suferința în rândul valorilor mântuitoare. Până la Hristos, și de atunci încolo, în afara Lui, suferința nu a depășit aspectul de durere și de viață intrată în degradare și lipsită de sens.

În lumina Crucii, suferința dobândește un rost fundamental: **cale spre omorârea morții și izvor de viață veșnică**. De aceea, Vinerea Mare, ca zi în care durerea și moartea par a birui, transformă suferința în premisă a omorârii morții și a iadului, în izvor de viață deplină. Căci Hristos, primind suferința și moartea, care sunt consecințele ultime ale înstrăinării omului de Dumnezeu prin păcat, le transformă în Cruce și, prin aceasta, le umple de un alt conținut decât cel de viață intrată în impas și de simplă pedeapsă pentru neascultarea originară a lui Adam și a Evei.

În Hristos, suferinței și morții li se transferă înțelesurile și conținuturile Crucii, adică de loc al împăcării omului cu Dumnezeu și de modalitate prin care se pironeste păcatul. Pe Cruce, Hristos a pironit prin suferința Sa și suferința noastră, iar prin moartea Sa a omorât moartea intrată în firea zidită.

Iubiți credincioși,

Mentalitatea umanistă, ca și civilizația modernă, rămân de regulă străine față de acest înțeles al suferinței. Omul, descentrat din Dumnezeu, lipsit de un orizont care să depășească zările lumii imediate, neagă suferinței orice valență mântuitoare, rezumându-se la aspectul ei de tragedie și de durere. De aceea, acest om, atât în planul social al existenței, cât și în cel personal, promovează o cultură a confortului, a bunăstării materiale cu orice preț, a fugii de suferință și a refuzului de a vedea în ea un posibil dialog al lui Dumnezeu cu lumea.

Civilizația modernă reduce adesea suferința, în chip simplist și superficial, la suprafața vieții, adică o abordează doar ca pe o problemă de epidermă, ce trebuie rezolvată strict medical. Nu la întâmplare, cultura umanistă occidentală naufragiază când se întâlnește cu suferința. Îi neagă mai întâi orice rost, fuge apoi de ea și o evită cu prețul oricărui efort, iar

atunci când nu o poate ocoli și învinge, încearcă s-o evite prin *euthanasie*, nesocotind, ori poate neștiind, că în acest fel intră în impasul și sub puterea fără de capăt a iadului.

Raportul omului modern cu suferința este deosebit de plastic, reprezentat de mult mediatizatul caz de euthanasie a lui Eduard Schaubli-Mayer. Acesta era lider al unei comunități protestante elvețiene. Descoperind că suferă de cumplita boală Alzheimer, a decis să-și înfrunte destinul prin euthanasie. Legea de stat elvețiană admite euthanasia persoanelor umane doar dacă decizia înspre aceasta este luată în așa-zisa *deplinătate* a facultăților mintale. Văzând în boala sa doar o problemă ce se consumă în interiorul relației trup psihic lume, și nicidecum o posibilă Vinere Mare a Răstignirii, prin care viața sa ar fi fost provocată la rațiunile adânci și dumnezeiești ale Crucii, Eduard Mayer, și-a fixat, împreună cu consilierul medical, ziua de 26 octombrie 2005, ca zi a euthanasiei sale.

Cu două săptămâni înainte de ziua în care tragedia avea să se consume, el a fost cuprins de regretul după posibilele plăceri și bucurii de care avea să se lipsească. Încercând să amâne ziua propusă, a auzit însă sentința caustică a soției: „Dacă ai hotărât o dată, apoi să rămâna hotărâre!”. La data stabilită, a venit „asistentul terminal” cu certificatul de deces în alb și i-a turnat în pahar poțiunea *morții frumoase*. În mai puțin de 3 minute și-a încheiat socotelile cu problema suferinței pământești, în vreme ce asistentul medical completa detașat certificatul de deces ce consfințea ieșirea așa-zis *demnă* din suferință și din viața pământească.

Iubiți credincioși,

Față de această abordare a suferinței, Hristos Domnul, în Vinerea cea Mare, face din suferință o **taină mântuitoare**. Apărută în lume ca o consecință a renunțării omului dintâi la destinul de a deveni asemenea lui Dumnezeu, Hristos preia suferința și-o ridică la înălțimea Crucii, făcând-o **cale de ieșire din înstrăinarea de Dumnezeu**. „Cum pot eu să fug de Cruce rostește rugăciunea Acatistului, văzând pe Dumnezeu meu că este ridicat pe ea? Cum să-mi pară grele chinurile, văzând pe Stăpânul meu că le iubește și le cere și le socotește Lui de mare cinste?”. „Creștinismul scria și Părintele Nicolae Steinhardt nu ne oferă un mod miraculos de a evita suferința, ci ne pune la îndemână miraculosul mijloc de a o îndura și depăși cu folos”, adică de a o înțelege ca pe o **modalitate vie în care Dumnezeu ne vorbește nemijlocit despre mântuirea personală**.

Iubiți frați și surori,

Ne-am putea întreba: Dacă suferința este o taină și o modalitate prin care Dumnezeu lucrează mântuirea noastră, atunci de ce nu toți oamenii suferă? Sau de ce, adesea, cei virtuoși sunt mai greu încercați, iar cei cu o viață păgână par a fi neatinși de necazuri și de dureri?

Răspunsul este mai complex decât s-ar putea cuprinde în cuvintele îngăduite de spațiul acestei scrisori pastorale. Subliniem doar două aspecte. Cel dintâi, anume faptul că *Dumnezeu nu a creat suferința, răul și moartea și nici nu le dorește pentru făpturile Sale, dar le îngăduie din pricina infinitului Său respect pentru libertatea omului*. Omul a ales să renunțe la izvorul vieții depline, adică la Dumnezeu, și, prin aceasta, existența lui pământească a fost lipsită de fundamentul ce o susținea și o făcea fericită și neatinsă de durere și de moarte. Dar, în nesfârșita Sa iubire de oameni, Dumnezeu nu a părăsit omul, ajuns rob al bolilor și al durerilor ci, prin negrăita Sa înțelepciune, S-a folosit de suferința și de moartea intrate în sânul făpturii, tocmai pentru a le birui pe acestea și pentru a elibera pe om de sub povara lor. Hristos le-a luat asupra Lui și astfel suferința și moartea Domnului s-au făcut firii omenești prilej de izbăvire. În această noapte a Paștelui, lumina și viața sunt mai strălucitoare decât razele oricărui soare al universului material. Acum, toate s-au umplut de lumină și cerul și pământul și cele dedesubt pentru că Hristos ne-a înviat din suferință și din moarte și din iad. Biruința lui

Hristos, Care cu suferința Sa a călcat suferința intrată în lume, Care cu moartea Sa a stricat moartea din firea noastră, ne este transferată și nouă. Și astfel, până la sfârșitul lumii Dumnezeu va îngădui și va da suferință omului și va îngădui și prezența morții, însă doar ca modalități prin care omul să fie îndemnat a se opri de la păcat, doar ca modalități prin care să pășească spre Înviere. Apoi, în atotștiința Sa, Dumnezeu, Care cunoaște desăvârșit pe tot omul, știe și felul în care fiecare va reacționa sub povara suferinței. Pe unii știe că nu îi poate trezi decât prin boală, pe alții decât doar prin sărăcie, pe alții numai sub apăsarea tragediilor, pe alții prin bogăție, pe alții prin sănătate. Astfel lucrează Dumnezeu cu măsura și pe măsura firii și a libertății fiecăruia, ca tuturor să le ofere posibilitatea să își determine libertatea spre Înviere! **Suferința este măsura lui Dumnezeu peste măsura vieții noastre, este balsamul veșniciei peste rănilor păcatelor noastre!**

La fel stau lucrurile și când este vorba de soarta națiunilor și a așezărilor sociale. Istoria popoarelor nu este altceva decât ceea ce rezultă din chemarea în judecată a lumii de către Dumnezeu. Vremurile de restriște, ca și cele de binecuvântare, deportările și migrațiile masive, reconfigurările culturale și etnice ce rezultă din organizările izolaționiste ori cele comunitare și globaliste, sunt tot atâtea prilejuri de intervenții mântuitoare ale iubirii lui Dumnezeu, Care voiește decantarea grâului de neghină. **Răscrucile suferinței în istoria popoarelor sunt porțile Împărăției veșnice pe care Dumnezeu le deschide națiunilor.** „Noi, românii, avem o istorie și un trecut demn și înalt”, scria istoricul Nicolae Iorga, iar aceasta „nu prin biruințele noastre, ci prin suferințele noastre”. Existența istorică zbuciumată a românilor este înaltă și plină de rost în curgerea vremii doar în măsura în care se identifică cu Răstignirea Vinerii celei Mari. *Învierea neamurilor în istorie sunt cu puțință doar când izvorăsc de pe dealul Golgotei. Altfel, popoarele au o existență silnică și silnicesc și pe alții.*

Iubiți fii întru Hristos,

Înțelegând cele spuse mai înainte, pricepem acum că **Dumnezeu îngăduie în viața noastră atâta suferință cât are nevoie fiecare în parte pentru a-și lămuri destinul, pentru a-și asuma și a-și îndrepta trecutul, pentru a-și învinge patimile și pentru a se așeza pe calea sfințeniei sau, altfel zis, doar atâta suferință cât să lucreze trecerea noastră din moarte la viață.** Suferința îngăduită de Dumnezeu asupra fiecăruia are măsura adâncirii noastre în păcat. În momentul în care suferința și-a împlinit rostul ispășitor, Crucea noastră se împodobeste cu razele Învierii. Iar „atunci când și cel drept suferă, încercarea lui spune părintele Rafail Noica este școala prin care Dumnezeu îl pregătește pe om pentru a-l face părtaș în lucrarea Sa de rușinare a diavolului și a iadului”. Cu cât mai grea este încercarea celui drept, cu atât mai mult Dumnezeu își dezvăluie încrederea pe care o are în slujitorul Său.

Așadar, niciun suspin, nicio lacrimă, nicio durere din viața aceasta nu sunt consecințe ale unei existențe oarbe ori ale unei lumi supuse unui destin întâmplător! În toate, Dumnezeu îmbie sensul mântuitor al Crucii. **În orișice durere, Dumnezeu dăruiește un prilej al Învierii.** Înțeleasă astfel, suferința se înscrie în rândul darurilor dumnezeiești. Totul și toate cele care alcătuiesc viața noastră și devenirea lumii sunt dragostea lui Dumnezeu pentru înveșnicirea făpturii. Merită amintite în acest sens minunatele versuri ale Magdei Isanos care sesizează faptul că harurile ce împodobesc făptura sunt expresii ale dragostei necondiționate a lui Dumnezeu:

„Eu știi că tu nu meriți dragostea / Și-mi place totuși să ți-o dăruiesc;
Dar parcă balta merită vreo stea? / Și, totuși, câte-ntr-însa s-oglinesc?
Nu meriți, iarăși, clipele de-acum / Și gândurile bune câte ți le-am dat;
Dar parcă merită noroiul de pe drum, / Petalele ce peste el s-au scuturat?
Iubirea însă e ca soarele / Care rămâne pururi curat;
Și după ce milos i-a sărutat / Leprosului, pe uliță, picioarele”.

Iubiți credincioși,

Timpul existenței pământești este o neînțeleasă îngemănare a bucuriei și a lacrimilor, a plinătății și a durerii, a vieții și a morții, a celor ce par a sta și a celor ce par a nu mai fi. Praznicul Învierii reafirmă însă lumii noastre și în anul acesta adevărul ei fundamental: ***Hristos a înviat și totul este menit vieții și învierii.*** Lacrimile, durerile, cele trecătoare, ba până și moartea, sunt golite de conținutul lor tragic și umplute de puterea ce izvorăște din Învierea lui Hristos, pe care o vestește ca nimeni altul Sfântul Ioan Gură de Aur: „***Nimeni să nu se plângă de sărăcie, pentru că s-a arătat Împărăția cea pentru toți. Nimeni să nu se tânguiască de păcate, pentru că iertarea din mormânt a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, pentru că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului; a stins-o pe dânsa Cel ținut de dânsa. Prădat-a iadul Cel ce S-a pogorât în iad; umplutu-l-a de amărăciune, fiindcă a gustat din trupul Lui. A primit un trup și de Dumnezeu a fost lovit; a primit pământ și s-a întâlnit cu cerul. A primit ceea ce vedea și a căzut prin ceea ce nu vedea. Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimic!***”

Hristos a înviat!

**† GURIE,
Episcopul Devei și al Hunedoarei**